

Handläggare

Carina Cronwall

Telefon:

Till

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Lokalförsörjningsplan 2023 Spånga- Tensta stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Lokalförsörjningsplan 2023 Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	1
1 Lokalförsörjningsplan.....	3
1.1 Sammanfattning.....	3
1.2 Planeringsförutsättningar.....	3
1.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling.....	4
1.4 Samverkan.....	5
1.5 Kommunal verksamhet - annan än pedagogisk verksamhet	6
1.5.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering.....	6
1.5.2 Nuläge 31 januari 2023	6
1.5.3 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet.....	7
1.5.4 Planerade lokalförändringar för år 2024-2031 (första planeringsperioden).....	7
1.5.5 Planerade lokalförändringar för åren 2032-2040 (andra planeringsperioden).....	8
1.6 Pedagogisk verksamhet	8
1.6.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering.....	8
1.6.2 Nuläge 31 januari 2023	8
1.6.3 Planering av lokaler för år 2024-2031 (första planeringsperioden).....	11
1.6.4 Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2032-2040 (andra planeringsperioden).....	15
1.6.5 Enskilt driven förskola eller fristående skola.....	16
1.7 Övrig information.....	17
1.7.1 Särskild redovisning av vissa lokalprojekt.....	17

1 Lokalförsörjningsplan

1.1 Sammanfattning

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ser fortsatt ett kommande behov av förskolelokaler i stadsutvecklingsområdet Bromstensstaden och ett behov av att fortsätta arbetet med att ersätta de förskolelokaler som har tillfälliga bygglov. Flera av förskolorna inom stadsdelen är också i behov av upprustningar och ombyggnationer. Vidare fortsätter planeringen kring en fortsatt förstärkning av förvaltningens närvaro i centrala Tensta. Förvaltningen kliver 2023 ur flera mindre lokaler som en följd av detta.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd läggs vid halvårsskiftet 2023 ihop till Järva stadsdelsnämnd. Ett nytt, gemensamt, förvaltningskontor planeras. Var detta ska placeras är ännu inte bestämt.

1.2 Planeringsförutsättningar

Förskoleframskrivningen är för Spånga-Tenstas del uppdelad i fyra delområden enligt följande; Bromsten, Solhem, Sundby och Tensta-Hjulsta. I jämförelse med befolkningsprognoserna är detta en viss skillnad då också Flysta och Lunda redovisas separat. Dessa siffror är nedan inberäknade under Sundby respektive Solhem.

Planområde	Summa av prognos 2023	Summa av prognos 2024	Summa av prognos 2025	Summa av prognos 2026	Summa av prognos 2027	Summa av prognos 2028	Summa av prognos 2029	Summa av prognos 2030	Summa av prognos 2031
03 Bromsten	440	550	686	798	879	941	987	1023	1060
03 Solhem	500	496	521	529	529	534	528	521	513
03 Sundby	285	334	339	338	329	327	322	316	311
03 Tensta-Hjulsta	1186	1146	1104	1072	1069	1080	1098	1100	1108
Totalsumma	2411	2526	2649	2737	2806	2881	2934	2961	2992

Tabell 1: Befolkningsprognos för åldersgruppen 1-5 år ur förskoleframskrivningen

Befolkningsprognosen som SWECO presenterade 2020 utgjorde en markant minskning i elevantalet för åldern 1-5 år över de flesta stadsdelar i hela staden. I prognosen som kom ett år senare var dessa siffror i Spånga-Tenstas fall justerade något uppåt så att minskningen inte blev lika drastisk och tycks stabiliseras enligt förskoleframskrivningen. Prognosen från 2022 är åter uppjusterad med totalt omkring 100 barn per år jämfört med 2021 års prognos, vilket gör att siffrorna närmar sig de värden som fanns före 2020. Det bedömda behovet av förskoleplatser ser enligt senaste prognosen ut att fortsatt öka i generellt, förutom i Tensta-Hjulsta där det ser ut att minska. Den kraftigaste ökningen sker i Bromsten, vilket också drar upp det totala antalet elever i hela stadsdelsområdet.

Befolkningsprognosen ger dock inte en exakt bild av det förväntade elevantalet inom stadsdelsområdet. Denna redovisas separat i avsnitt 4.6.3.

Radetiketter	Summa av Framskr . år 2023	Summa av Framskr . år 2024	Summa av Framskr . år 2025	Summa av Framskr . år 2026	Summa av Framskr . år 2027	Summa av Framskr . år 2028	Summa av Framskr . år 2029	Summa av Framskr . år 2030	Summa av Framskr . år 2031
Kommunal	1 582	1 648	1 711	1 754	1 786	1 827	1 853	1 865	1 881
Eget planområde	1 264	1 313	1 357	1 384	1 406	1 435	1 453	1 459	1 468
Eget SDO, övriga	143	162	183	200	212	222	229	234	240
Övriga staden	137	135	133	132	130	132	132	133	134
Barn med samordningsnr	23	23	23	23	23	23	23	23	23
Inpendlande utom staden/okänt	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Enskild	358	380	410	434	452	469	482	490	500
Eget planområde	259	279	308	331	349	364	375	383	392
Eget SDO, övriga	42	44	46	48	49	50	51	51	51
Övriga staden	48	47	46	46	45	46	46	46	46
Barn med samordningsnr	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Inpendlande utom staden/okänt	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Totalsumma	1 941	2 028	2 121	2 188	2 239	2 296	2 335	2 355	2 381

Tabell 2:Bedömt behov av förskoleplatser ur förskoleframskrivningen.

Enligt det bedömda behovet för år 2023 är det 1941 barn i åldrarna 1-5 (av 2411, eller drygt 80 %) som skulle behöva plats inom förskolan. Enligt statistiken från 2023-01-31 är det 1637 barn inskrivna inom kommunal förskoleverksamhet och 459 inom privat, eller totalt 2096. Detta ger ett snitt på omkring 87 % av alla barn inskrivna i förskolan. Som en slutsats av detta kan man konstatera att Förskoleframskrivningen underskattar behovet i stadsdelsområdet. Detta var även fallet under 2022. Tidigare saknades verktyg för att beräkna behovet utöver befolkningsprognoser och inskrivningsgrad. Således är förskoleframskrivningen ett relativt nytt och viktigt verktyg för att analysera behovet under den första planperioden, även om det ännu finns en diskrepans gentemot det faktiska utfallet.

1.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Den beräknade hyreskostnadsutvecklingen påverkas av ett antal större faktorer inom den kommande tioårsperioden. Ett par större förändringar skedde under 2022, vilket får fullt genomslag inom hyreskostnadsposterna 2023. Den stora posten är flytten till ett nytt förvaltningshus vilket skedde under hösten 2022. 2023 är de sammantagna hyreskostnaderna

76,6 miljoner kronor. Denna siffra förväntas minska något 2024 som en följd av att förvaltningen kliver ut ur ett antal mindre lokaler. Nästa stora kostnadsökning kommer 2027 och 2028 som en följd av att förvaltningen öppnar nya förskolor. Därefter finns inga beslutade projekt som kan antas bidra till hyreskostnadsökning.

Utbyggnaden av flera nya förskolor inom stadsdelsområdet är de poster som påverkar hyresnivåerna mest. Utbyggnaden är dock utspridd under perioden och projekten på Skogängsvägen, Frodevägen och renoveringen/nybyggnationen av Risingeplan är ännu inte tidsatta. En ny förskola, Bifrostvägen, invigdes under 2022.

Under 2022 flyttade också medborgarkontoret i Tensta till nya lokaler. Samlokaliseringen med biblioteket och det avtal som upprättats mellan förvaltningarna bidrar dock till att hålla nere kostnadsökningarna.

Stadsdelsförvaltningen kliver också ur ett antal mindre lokaler, främst under den inledande delen av perioden. Bland annat i Hjulsta, Tensta och Bromsten. Till stor del gäller detta lokaler som sorterar under individ- och familjeomsorgen. Detta förväntas minska hyreskostnaderna.

Den sammantagna hyreskostnaden för lokaler, exklusive alla typer av bostäder, ligger idag på omkring 76,6 mnkr. 2024 väntas den siffran minska till 75,4 mnkr. 2027 respektive 2028 syns nästa större ökning, vilken beror på nya förskolor som tas i bruk. Uppskattningsvis landar hyreskostnaderna 2028 på omkring 91 mnkr. Mindre, icke funktionsenliga, lokaler tas ur bruk under perioden vilket bidrar till att hålla nere kostnadsökningarna.

Förändringar i hyreskostnader finansieras inom ramen för ordinarie drift.

Det förändrade omvärldsläget och de ökande ränte- och materialkostnaderna har medfört att planerade projekt antingen redan aviserats bli dyrare eller kan förväntas bli dyrare än tidigare beräknat.

1.4 Samverkan

Stadsdelsförvaltningen har en kontinuerlig samverkan med SISAB, de kommunala bostadsbolagen och Micasa när det gäller lokaler för framför allt förskola och äldreomsorg samt socialtjänst. Stadsdelsförvaltningen har under den gångna perioden samverkat med Kulturförvaltningen om den samlokaliseringen mellan medborgarkontoret och biblioteket i Tensta som skedde under sommaren 2022.

Vid inhyrning hos privata fastighetsägare inom nyproduktion så samverkar förvaltningen med Fastighetskontoret när det är fråga om bostadsrätter. Förvaltningen ser även ett ökat intresse från de kommunala bolagen och privata fastighetsägare i att samverka i ett mycket tidigt planeringsskede för att säkerställa lokalbehov och inventera gemensamma intressen.

Planer finns också på kommande samverkan med Utbildningsförvaltningen gällande samlokalisering av nya förskole- och skollokaler. Inga konkreta projekt pågår dock för närvarande.

För alla stadsutvecklingsprojekt och planprojekt samverkar stadsdelsförvaltningen med Stadsbyggnadskontoret, Exploateringskontoret och Trafikkontoret för att säkerställa

förvaltningens lokalbehov samt drift av och investeringar i nya parker och grönområden.

Utöver intern samverkan så arbetar förvaltningen ständigt med privata fastighetsägare för införhyrning i lokaler, liksom med Fastighetskontoret i fråga om inhyrning av LSS-bostäder i bostadsrätter.

Den kommande sammanläggningen till Järva stadsdelsförvaltning gör det möjligt för förvaltningen att nyttja fler verksamhetslokaler och denna stordriftsfördel kan komma att innebära att förvaltningen skulle kunna optimera lokalanvändandet för t.ex. förskolelokaler som ligger geografiskt nära varandra.

1.5 Kommunal verksamhet - annan än pedagogisk verksamhet

1.5.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering

Flytten till ett nytt förvaltningskontor och samlokaliseringen av medborgarkontoret och biblioteket i Tensta var de två enskilt största förändringarna som skedde under fjolåret och som får full effekt på hyresnivåerna under 2023. Under 2023 planerar stadsdelsförvaltningen att kliva ur ett antal mindre lokaler vilket får effekt på hyresnivåerna under 2024.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning kommer per den 1 juli 2023 att läggas samman med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och bilda det nya Järva stadsdelsförvaltning. Sammanläggningen av stadsdelarna kommer troligen innebära både för- och nackdelar utifrån ett lokalförsörjningsperspektiv. Denna lokalförsörjningsplan är således Spånga-Tenstas sista lokalförsörjningsplan som enskild förvaltning och förvaltningen kommer med anledning av detta att ta den stundande sammanläggningen till Järva stadsdelsförvaltning i beaktande vid upprättandet av denna lokalförsörjningsplan.

1.5.2 Nuläge 31 januari 2023

Under hösten 2022 genomförde stadsdelsförvaltningen flytten av förvaltningskontor från Lunda industriområde till lokaler på Elinsborgsbacken i Tensta. I dagsläget har omkring 250 personer sin arbetsplats på förvaltningens huvudkontor. Flytten innebar en kraftig förbättring ur framför allt tillgänglighets- och säkerhetsperspektiv men också en stärkt närvaro i Tensta.

I mars 2021 fattades genomförandebeslut i stadsdelsnämnden och i kulturnämnden om samlokalisering av medborgarkontoret och biblioteket i Tensta, en flytt som ägde rum under sommaren 2022. Verksamheterna delar lokal på Tenstagången 20 och är en samlingspunkt för Tenstabor.

Planering för flera mindre förändringar inom lokalbeståndet pågår inom bland annat individ- och familjeomsorg och förskola. Framst handlar det om uppsägning av mindre och icke funktionsanpassade lokaler.

De kraftigt ökade kostnadsnivåerna för nyproduktion och om- och tillbyggnad, som en följd av den förändrade konjunkturen och en förändrad omvärldsbild påverkar planeringen av lokalerna. Framför allt blir detta synligt vid planeringen för nya förskolor, där exempelvis kostnaden för Gullingeplans nya förskola drivits upp markant.

1.5.3 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet

Nytt förvaltningskontor för Järva stadsdelsförvaltning

I samband med sammanläggningen av Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltningar finns ett uppdrag till lokalisering och uppförande av ett nytt, gemensamt förvaltningshus. Staden har gjort en betydande investering i samband med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning till Elinsborgsbacken i Tensta och det är angeläget att denna kommer till nytta för medborgare och besökare även i framtiden om stadsdelsförvaltningen inte ska utnyttja lokalen. Stadens närvaro i centrala Tensta är viktig ur trygghets- och tillgänglighetsperspektiv.

Äldre, funktionshindrade och psykisk ohälsa

Verksamheterna bedömer att det finns ett kontinuerligt behov av utökat lokalbestånd för daglig verksamhet enligt LSS. Det finns ett särskilt behov lokaler för enskild daglig verksamhet, det vill säga daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättningar som inte kan delta i ordinarie verksamhet på grund av särskilda behov. Nämnden bedömer också att det under planperioden finns ett kommande behov av en utökning av lokalbeståndet för sysselsättningsverksamheter enligt SoL.

Individ och familjeomsorg

Planering fortgår för en omflyttning av verksamheter från mindre ändamålsenliga lokaler till anpassade lokaler. Detta rör främst verksamheter i Hjulsta, Tensta och Bromsten.

Efter att det nya medborgarkontoret invigdes under fjolåret pågår verksamhetsanpassning av medborgarkontorets förra lokal till fältverksamheten, den verksamhet som idag finns på Hjulsta Torg 2, Tvättstugan. Flytt beräknas kunna ske under 2023 och i samband med det lämnar förvaltningen lokalen på Hjulsta Torg.

All Villan på Spånga Kyrkväg 438 i Bromsten kan komma att rivas i samband med vidare etapper av Bromstensstadens utbyggnad. Inför detta planeras för en flytt av de kommunala verksamheter som idag finns i byggnaden. Inriktningen är att dessa verksamheter ska till lokaler som förvaltningen redan hyr i centrala Tensta. Detta kommer att ske 2023 varpå lokalerna i All Villan lämnas.

Kultur och fritid

Förvaltningen ser över beståndet av parklekar i stadsdelsområdet. Det finns generellt sett ett behov av renovering av lokalerna och i vissa fall också utemiljön.

1.5.4 Planerade lokalförändringar för år 2024-2031 (första planeringsperioden)

I samband med att stadsdelsförvaltningen ska läggas samman med Rinkeby-Kista vid halvårsskiftet 2023 finns ett beslut om att söka lösningar för ett gemensamt kontor för Järva stadsdelsförvaltning. Det är rimligt att anta att en sådan lösning kan finnas på plats inom den första planeringsperioden. Förvaltningen utgår dock från att verksamhet inledningsvis kommer att bedrivas i två förvaltningskontor. Sannolikt får det framförallt bäring på förvaltningens medborgarkontor som kan komma att utöka spännvidden i uppdragen, vilket

kan innebära behov av utökade lokalbestånd och viss ombyggnation.

Flera förändringar inom lokalbeståndet kan komma att bli aktuella i och med den kommande sammanläggningen mellan Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder och stadsdelsförvaltningar. I dagsläget pågår framför allt planering för hur den gemensamma organisationen ska utformas och inga konkreta planer finns rörande lokalbeståndet .

All-teamets lokaler på Tenstagången 14 ska lämnas 2024, i övrigt finns inga beslut fattade om vidare lokalförändringar inom första planeringsperioden.

1.5.5 Planerade lokalförändringar för åren 2032-2040 (andra planeringsperioden)

Inga beslutade lokalförändringar finns för andra planeringsperioden. I samband med att stadsdelens befolkning ökar kommer det dock att finnas ett behov av utökad kommunal service.

1.6 Pedagogisk verksamhet

1.6.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering

Även om förskoleframskrivningen inte förutspår en kraftig befolkningsökning inom stadsdelsområdet ser stadsdelsförvaltningen, inom förskolan, ett fortsatt behov av att försörja de framväxande stadsdelarna Bromstensstaden och Bromstensgluggen med helt nya förskolor. Samtidigt pågår ett arbete sedan flera år med att ersätta kostnadsdrivande och mindre, icke funktionsenliga lokaler, främst i Tensta, med nya lokaler. Förskolan som ska uppföras på Gullingeplan kommer främst att ersätta sådana lokaler i närområdet.

Under fjolåret invigdes den nya förskolan på Bifrostvägen, vilken initialt tjänar som ersättning för de paviljonger som redan tagits bort eller också kommer tas bort då bygglovet löper ut.

Nya förskolor är dyrare än befintliga, men då dessa i flera fall antingen nått sin tekniska livslängd, eller helt enkelt inte uppfyller dagens krav så anser stadsdelsförvaltningen att det är nödvändigt att fortsätta processen med förskolorna på Gullingeplan, samt Winqvists väg, Skogängsvägen och Frodevägen. Detta medför en sammanlagd hyreskostnadsökning över tid. Vidare är flera förskolor i Tensta i stort behov av renovering.

1.6.2 Nuläge 31 januari 2023

Idag har förvaltningen ett drygt trettiotal kommunala förskolor inom stadsdelsområdet. Inskrivningstalen varierar mellan stadsdelarna inom stadsdelsområdet, men sammantaget har antalet elever inom förskolan legat relativt stabilt eller sjunkit under ett antal år. Swecos befolkningsprognos från 2022 tyder dock på att antalet barn i förskoleåldern ökar kraftigt i Bromsten, ökar något i Sundby, ligger relativt stilla i Solhem och minskar i Tensta-Hjulsta fram till år 2031. Jämfört med föregående års prognos är ökningen i Bromsten tydligare, medan övriga siffror är jämförbara.

Det finns ett fortsatt behov av att ersätta de återstående förskolelokaler som står på tillfälliga

bygglov. Enligt befolkningsprognosen förväntas inte barnantalet öka förrän under slutet av prognosperioden, men flera lokaler behöver ersättas och andra har behov av renovering. Således har planering av nya förskolelokaler i stadsdelen inletts och några lokaler avvecklas enligt befintlig plan i takt med att byggloven löper ut. Överlag arbetar förvaltningen med att minska antalet mindre enheter som är kostnadsdrivande och i behov av ombyggnation eller renovering. De nya enheter som planeras förväntas bidra till detta.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med en översyn av förskolelokalbeståndet i syfte att avveckla de små lokaler som inte är verksamhetsenliga. Till stor del sker detta tillsammans med SISAB och i takt med deras underhållsplan. Detta arbete har pågått under flera år och vissa avvecklingar har redan skett, medan andra kommer i takt med att nya och renoverade lokaler kan tas i bruk.

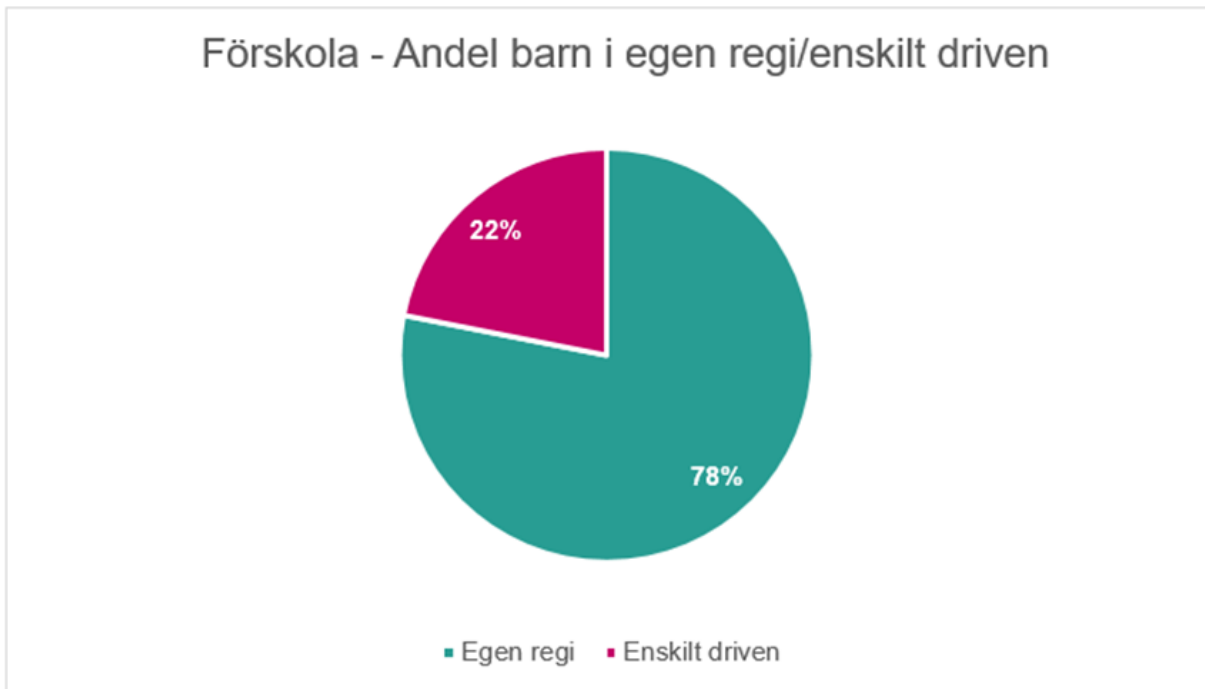
Den nya förskolan vid Gullingeplan är inne i projekteringsfas och SISAB har nyligen meddelat en kostnadsökning med omkring 20 % redan innan byggnation påbörjats. Sedan dess har projektet fördyrats ytterligare och förvaltningen undersöker nu vägar framåt i frågan. Huvudsakligen kommer denna förskola vara ersättning för en tidigare nedbrunnen förskola, men förvaltningen ser också ett behov av att kliva ur ett antal mindre funktionsanpassade lokaler i närområdet.

Ett samarbete med bland annat Sisab och Svenska Bostäder pågår för att täcka upp för den kommande renoveringsperioden och en senare befolkningsökning. När förskolan vid Gullingeplan står färdig planeras de tillfälliga lokalerna på näraliggande Tissingeplan avvecklas.

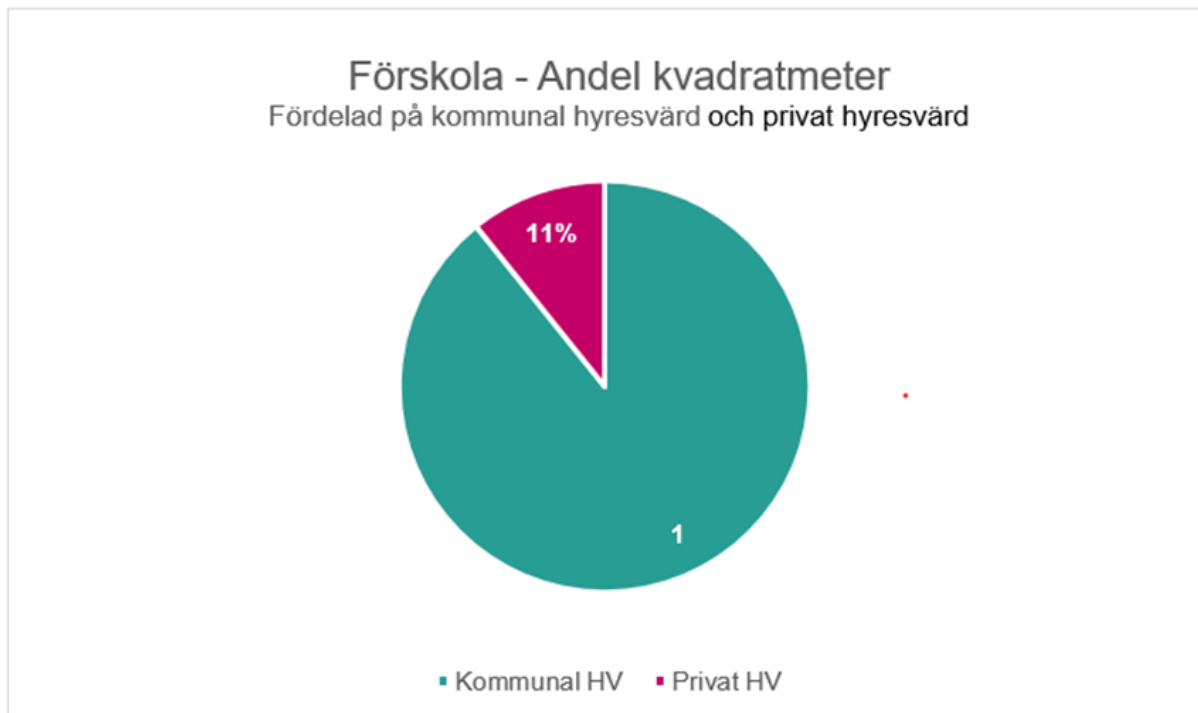
Planering pågår för renovering av förskolan vid Risingeplan i Tensta. Projektet är dock pausat tills vidare som en följd av kraftiga kostnadsökningar inom andra projekt. Evakueringsmöjligheter i närområdet saknas också.

Planering pågår också för evakuering av förskolan på Duvbovägen 127 i Bromsten när den nya förskolan på Winquists väg ska uppföras. Markstabiliserings- och konstruktionsarbeten vid den nya förskolan bedöms medföra för höga bullernivåer för att verksamheten på Duvbovägen ska kunna fortgå som vanligt. Här fördjupas samarbetet med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning i syfte att finna evakueringslösningar.

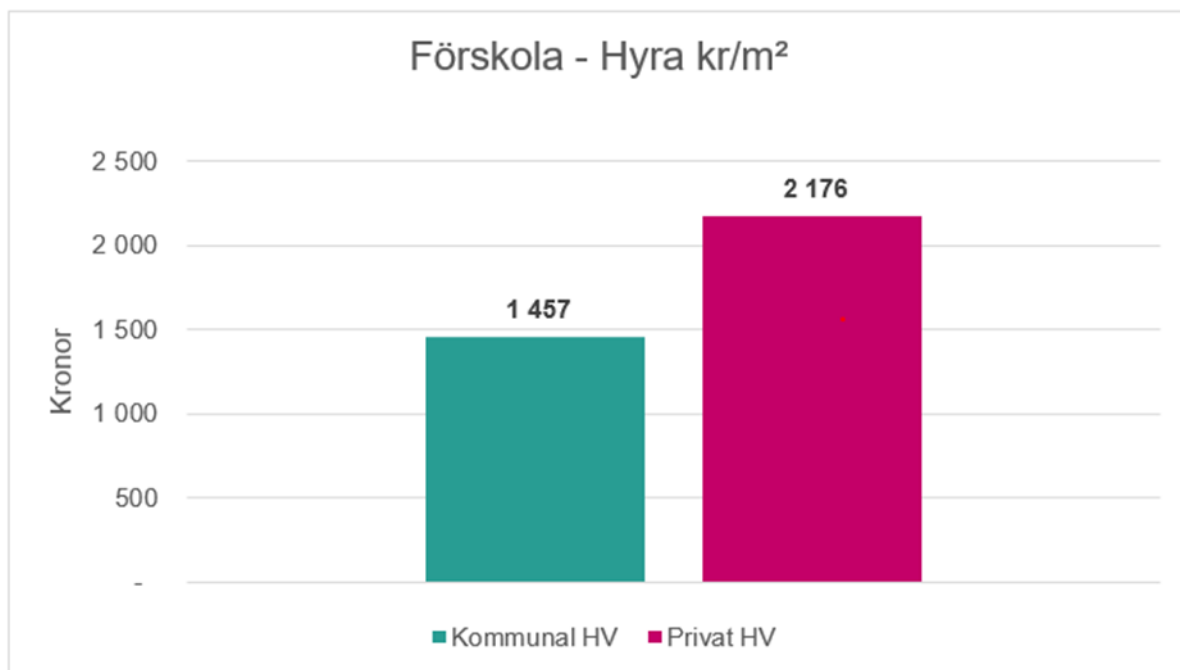
Planering pågår även för en ny förskola med 6-9 avdelningar i Bromstensgluggen. SISAB har erhållit markanvisning, samt för en lösning i projektet Bromsten 9:1 del av Bromsten 9:2, norr om Solvalla.

Figur 1. Andel barn i egen regi/enskilt driven

Figur 2. Antal kvadratmeter fördelad på kommunal och privat hyresvärd

Figur 3. Förskola - Hyra kr/m²

1.6.3 Planering av lokaler för år 2024-2031 (första planeringsperioden)

Lokalbehovet under den första planeringsperioden

Inom stadsdelsområdet finns i dag 30 kommunala förskolor med plats för sammanlagt 1795 barn, varav 1637 är tillsatta (januari 2023), samt 15 fristående förskolor med 541 platser totalt varav 459 tillsatta.

Jämfört med 2022 har den kommunala förskolan på Tenstavägen 101 avvecklats, en fristående (Hästen, Tala förskolor) tillkommit på Tenstavägen 103 och en fristående Änglan Norr har tillkommit på Tensta Allé 40

Generellt sett finns det ett behov av renovering av ett antal förskolelokaler i framför allt Tensta, men också i Solhem. Därtill finns också ett antal återstående annexbyggnader vars tillfälliga bygglov löper ut inom de närmaste åren och permanenta lösningar behöver tillkomma. Under 2023 kommer en förskolepaviljong på Elinsborgsbacken att tas bort.

Själva förskoleplaneringen grundar sig till stor del på befolkningsprognosen i områdesdatasystemet som bland annat tar hänsyn till förändringar i bostadsbeståndet. Den nu liggande prognosen sträcker sig fram till och med 2031. Därefter är prognoserna baserade på planerad bebyggelse.

Befolkningsprognoserna är för Spånga-Tensta stadsdelsområdes räkning uppdelade i sex stadsdelar; Tensta, Bromsten, Solhem, Flysta, Sundby och Lunda, medan de i förskoleframskrivningen är uppdelade på Bromsten, Solhem, Sundby och Tensta-Hjulsta.

Radetiketter	Summa av Framskrivningar år 2023	Summa av Framskrivningar år 2024	Summa av Framskrivningar år 2025	Summa av Framskrivningar år 2026	Summa av Framskrivningar år 2027	Summa av Framskrivningar år 2028	Summa av Framskrivningar år 2029	Summa av Framskrivningar år 2030	Summa av Framskrivningar år 2031
03 Bromsten	314	378	456	521	568	604	631	652	674
Kommunal	167	207	254	294	323	344	361	374	387
Enskild	147	171	202	227	245	260	270	278	287
03 Solhem	511	515	536	545	546	553	551	547	544
Kommunal	435	437	455	462	463	468	466	462	459
Enskild	76	78	81	83	84	85	85	85	85
03 Sundby	288	332	349	360	363	369	371	372	373
Kommunal	288	332	349	360	363	369	371	372	373
Enskild	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03 Tensta-Hjulsta	828	804	781	763	762	770	782	784	790
Kommunal	692	673	653	638	638	645	655	657	663
Enskild	136	131	127	124	124	125	126	127	127
Totalsumma	1 941	2 028	2 121	2 188	2 239	2 296	2 335	2 355	2 381

Tabell 3: Bedömt behov av förskoleplatser ur förskoleframskrivningen. Uppdelat på 4 stadsdelar.

Bromsten står inför en stor befolkningsökning inom alla åldersgrupper i och med byggandet av Bromstensstaden och Bromstensgluggen. Med anledning härav fortgår planeringen för tre nya förskolor i stadsdelen. Två i Bromstensstaden, Winquists väg och Skogängsvägen, samt en på Frodevägen i Bromstensgluggen.

I Tensta-Hjulsta ser behovet av förskoleplatser ut att sjunka från 872 år 2022 till omkring 790 år 2031. Bostäderna på Tenstaterrassen kommer att färdigställas under perioden, sammanlagt med drygt 350 bostäder. Vidare pågår planering för ny bebyggelse längs med E18 i norra delen av stadsdelen. Stadsdelsförvaltningen planerar för en ny förskola på Gullingeplan för att täcka upp det här behovet och för att ersätta några mindre enheter i närområdet. Det vikande barnantalet som prognostiseras ger en möjlighet att se över beståndet av mindre lokaler och planera för renovering av de förskolor som behöver renoveras.

I Solhem ser elevantalet ut att ligga stabilt under den första planeringsperioden, med en mindre ökning.

I Sundby (och Flysta) ökar barnantalet från omkring 282 år 2022 till omkring 370 år 2028. Därefter syns ingen förändring. Förändringen härleds till nyproduktionen kring Spånga station i kvarteren Hedvig 7, Ferdinand 9 och Spånga C öst. Den nya förskolan på Bifrostvägen, som invigts under hösten 2022, beräknas medge plats för dessa elever. Samtidigt ska ytterligare någon paviljong avvecklas då bygglovet löper ut under perioden.

Bromsten ser en kraftig ökning av det förväntade elevantalet. Från omkring 292 år 2022 till drygt 670 i slutet av planperioden. Befolkningen i Bromsten kommer att öka som en följd av

utbyggnaden av Bromstensstaden, även här med 1800 bostäder. Tillkommer gör även projektet Bromstensgluggen, vilket kan komma att påverka barnantalet ytterligare. Dock går det ännu inte att säga vad som blir klart inom den första planperioden. För att täcka behoven planeras två förskolor med vardera 8 avdelningar i Bromstensstaden och en i Bromstensgluggen, vilket beräknas täcka det uppkommande behovet i stadsdelen. Det är tänkbart att även intilliggande projekt kan komma att påverka barnantalet i Bromsten.

Osäkra bebyggelseprojekt inom planperioden

Förvaltningen ser en ökad osäkerhet på bostadsmarknaden inom stadsdelsområdet och hela bostads- och fastighetsmarknaden i stort. Som en följd av detta är några projekt också pausade eller kraftigt försenade. Det påverkar planeringen av förvaltningens lokalbehov och är i många fall svårt att påverka direkt då det rör sig om privata fastighetsbolag. Främst påverkar detta lokaler inom vård och omsorg, men även förskolebehovet påverkas om antalet nyuppförda bostäder minskar.

Projektet med en utbyggnad av Spångadalen har sedan tidigare lagts ned och ersatts med Bromstensgluggen (Rissnekilen) som planeras få ett nytillskott med ungefär 800 bostäder, lokaler för centrumändamål, en förskola, parker samt en ny gång- och cykelbro till Sundbyberg. Även om Bromstensgluggen inte betecknas som osäkert så är det oklart hur många bostäder som kommer färdigställas under den första planeringsperioden. Det finns nu signaler på att Spångadals-projektet kan komma att återuppstå i någon form.

Det finns möjligheter till förtätningar i bostadsbeståndet i norra delarna av Tensta. På Hyppinge- och Risingeplan har Victoriahem (f.d. Victoria Park) redan för flera år sedan beviljats bygglov för uppförande av omkring 200 bostäder. Projektet är dock pausat tills vidare och det är ännu osäkert om det kommer att bli av över huvud taget.

Stadsbyggnadskontoret har kontakt med stadsdelen inför planering av kommande projekt med 150 bostäder på Lättingebacken i nordligaste Tensta.

Inskrivningsgrad och förutsättningar

Inskrivningsgraden för 2-5 åringar för de olika stadsdelarna ligger enligt senaste tillgängliga statistiken från 2021-12-31 (eftersläpningen beror på att statistiken för föregående år levereras först under våren året efter) på följande:

Bromsten: 86 %, Solhem 92 %, Sundby 89 % och Tensta-Hjulsta 81 %.

Detta mönster, med en lägre inskrivningsgrad i Tensta och Hjulsta återkommer varje år. Det är svårt att säga exakt varför det ser ut på det här sättet, men det är tänkbart att det till viss del beror på att en högre andel föräldrar är hemma dagtid, undervisning i hemmet förekommer i högre utsträckning samt andra kulturella skillnader. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att nå ut till dem som inte skriver in sina barn i förskolan. I augusti 2020 genomförde stadsdelsförvaltningen en undersökning med hjälp av utbildningsförvaltningen rörande inskrivningsgraden. Resultatet visar att av de 241 barn som inte hade förskoleplacering har det kunnat konstateras att 70 antingen hade syskon utan skolplacering eller att barnet i fråga, enligt info från rektor/biträdande rektor och Migrationsverket, inte fanns kvar i stadsdelen. Detta var 29 % av alla barn utan placering på förskola. Detta säger oss att inskrivningsgraden förmodligen är högre än vad tillgänglig statistik medger.

16 av totalt 46 förskolor i stadsdelsområdet är enskilt drivna. 6 av dessa ligger inom Tensta vilket gör att det finns en avsevärt större andel av enskilt drivna förskolor i denna stadsdel jämfört med övriga. Denna situation, med en relativt sett hög andel fristående alternativ i Tensta, måste tas hänsyn till i planeringen, liksom den lägre inskrivningsgraden.

När det gäller familjer som varit asylsökande med tillfälligt personnummer finns de kvar i Barn och Elevregistret (BER), trots att många av dem har lämnat landet eller flyttat utanför Stockholm.

Planerade lokalförändringar under den första planeringsperioden

1. En ny förskola på Gullingeplan i Tensta är i projekteringskedet. Genomförandebeslut fattades under hösten 2020. Den nya femavdelningsförskolan ska ersätta den förskola som brann ned till grunden 2013 på samma plats. Barnen i närområdet har under tiden sedan branden gått i tillfälliga lokaler som kommer avvecklas när den nya förskolan står klar. Projektet har både fördyrats och försenats flera gånger, i dagsläget planeras verksamhetsstart efter sommaren 2026.
2. I Bromstensstaden planeras två friliggande förskolor. En inom etapp 1 och en inom etapp 2. Förskolan på Winquists väg i etapp 1 byggs av Sisab, planeras ha åtta avdelningar och stå klar 2025. Genomförandebeslut har fattats. Förskolan på Skogängsvägen i etapp 2 ska också ha åtta avdelningar och beräknas klar för inflytt omkring 2027. I det senare projektet ser förvaltningen dock en risk att projektet kan komma att försenas på grund av svårigheter med att nå samförstånd kring hyresnivåerna med fastighetsägaren. Det finns en möjlighet att föräldrar till barn boende i Solhem och Sundby väljer någon av dessa skolor framöver, men Mäljarbanan är en barriär som kan ha inverkan på valet av förskola. Det bedöms bland annat med anledning härav inte som särskilt sannolikt att boende i de kommande förtätningarna, inklusive kvarteret Hedvig 7, i centrala Spånga kommer att välja någon av dessa förskolor. Boende i de kommande kvarteren Ferdinand 9 och Spånga C öst, på andra sidan Mäljarbanan från Bromsten sett, kan dock med den nya gångtunneln komma att välja förskola i Bromstensstaden.
3. Som en konsekvens av uppförandet av förskolan på Winquists väg behöver närliggande förskolan på Duvbovägen 127 i Bromsten evakueras under byggskedet då bullernivåerna förväntas bli höga. Planering för detta pågår för närvarande i samarbete med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning.
4. Förskolan på Risingeplan i Tensta är fortsatt i behov av renovering. Stadsdelsförvaltningen ser, tillsammans med Sisab, över möjligheterna till evakueringslösningar i närområdet. Även förskolorna på Elinsborgsbacken och Hjulsta backar i närområdet är i behov av renovering. Dessa förskolor planeras inrymmas i samma ersättningslokal vartefter respektive förskola renoveras. om barnantalet i Tensta sjunker enligt den nu gällande befolkningsprognosen så finns utrymme för att underlätta en renovering.
5. I det kommande programmet för Bromstensgluggen har Sisab erhållit markanvisning för en förskola med upp till 8 avdelningar och med arbetsnamnet Frodevägen. Stadsdelen deltar aktivt i planeringsarbetet för Bromstensgluggen och arbetar för närvarande med tidsplan för projektets faser. Någon fast tidsplan finns ännu inte, mer

än att antagande uppskattas till första kvartalet 2024. Sannolikt innebär detta att förskolan är på plats mot senare delen av första planeringsperioden.

1.6.4 Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2032-2040 (andra planeringsperioden)

Lokalbehov under den andra planeringsperioden

Då prognoser saknas för enskilda stadsdelar för den andra planeringsprognosen är detta avsnitt mer osäkert. Dock antas en minskad nyproduktion i stadsdelarna söder om Mäljarbanan, tillsammans med den naturliga befolkningsutvecklingen, fortsatt leda till ett lägre barnantal. Mindre verksamheter kan då komma att avvecklas om underlag saknas.

För Bromsten förväntas barnantalet inte minska i samma takt, således bör det inte vara aktuellt med några större avvecklingar. Dock arbetar förvaltningen mot att minska antalet en- och tvåavdelningsenheter då dessa är kostnadsdrivande och ibland saknar utvecklingsmöjligheter.

Enligt Swecos befolkningsprognos har barnafödandet ökat marginellt i staden från 2021 efter att ha sjunkit sex år i rad dessförinnan. Detta har minskat antalet barn i förskoleåldern de närmast kommande åren, vilket får till följd att det är större barnkullar som lämnar förskolan än som kommer in. I prognosen medtas också de förmodade konsekvenserna av Covid 19 pandemin vilket fortsatt bidrar till en försämrad ekonomi och en minskad befolkningsökning i staden som helhet, även om situationen nu går mot en mer normaliserad nivå.

När den andra planeringsperioden inleds antas Bromstensstaden vara fullt utbyggd, vilket innebär 1800 nya bostäder. Andra projekt som bör vara färdigställda då är Tenstaterrassen, Hedvig 7, Ferdinand, Spånga C Öst samt ett antal mindre projekt. Det är också tänkbart att Bromstengluggen färdigställts, eller åtminstone byggnation påbörjats. Möjligen kan också det skrinlagda Spångadalen redigerats för kommande bebyggelse. Stockholmsporten är ett annat projekt som kan sätta igång efter Förbifart Stockholms färdigställande.

Ett tillkommande projekt är *Bromsten 9:1 och del av Bromsten 9:2*, vilket är mark mellan Ulvsundavägen och Mäljarbanan. Projektet som förväntas gå upp i samråd under första halvan av 2023, med antagande i oktober 2024 innehåller omkring 300 bostäder. Stadsdelsförvaltningen har dialog om lösning av barnomsorgen i projektet.

Under den andra planeringsperioden kommer en del av förskolorna i det befintliga beståndet att behöva renoveras eller byggas om. Det bör dock inte återstå särskilt många tillfälliga paviljonglösningar som måste ersättas då förvaltningen arbetar mot att erbjuda permanenta lösningar istället. Ett minskat barnantal möjliggör ombyggnation och renoveringar samt avvecklande av de återstående tillfälliga lösningarna.

Planerade lokalförändringar under den andra planeringsperioden

Inga specifika förskoleprojekt är ännu planerade för den andra planeringsperioden. Förvaltningen tittar dock med Sisab, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och även utbildningsförvaltningen på tänkbara platser för nya enheter. Framst gäller detta i Tensta och

Bromsten.

Särskilda större projekt som kan påverka barnantalet

Spångadalen

Planprogrammet för Spångadalen är stoppat av stadsbyggnadsnämnden och delvis ersatt av Bromstensgluggen-projektet. Det kan dock möjligen komma att bli aktuellt igen i en omarbetad version.

Stockholmsporten

När Förbifart Stockholm står klar omkring 2030 kan omkringliggande landskap stå inför en större omdaning. Ett sådant projekt är Stockholmsporten intill Hjulstarondellen som syftar till att bygga ihop Stockholm och Järfälla vid Barkarby. Planering för området har pågått sedan 2010, men pausats i avvaktan på förbifartens färdigställande och trafikplatsens utformning. Någon beskrivning av antalet bostäder finns inte men om projektet blir av kan det finnas plats för flera tusen bostäder, men det är ännu väldigt osäkert. Förvaltningen bevakar projektet och planerar för att säkerställa stadens behov av lokaler i området.

Bromsten 9:1 och del av Bromsten 9:2

Ett nystartat projekt som innebär minst 300, men möjligen betydligt fler, bostäder i området mellan Ulvsundavägen och Mäljarbanan omedelbart norr om Solvalla. Området är idag helt obebyggt. Beroende på hur många bostäder som kommer att inrymmas i projektet kan behov av en ny enhet finnas. Stadsdelsförvaltningen för dialog med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret i frågan. Projektet är dock under ett mycket tidigt planeringsstadium.

1.6.5 Enskilt driven förskola eller fristående skola

Nuläge 31 januari 2023

Det finns i dagsläget 14 olika aktörer med totalt 16 förskolor inom stadsdelsområdet. Förskolan Umma bedriver verksamhet på tre olika förskolor. Totalt är 459 barn inskrivna inom den fristående verksamheten som består av såväl förskolor som drivs av föräldrakooperativ som i aktieföretagsform. Maxkapaciteten för nuvarande verksamheter är omkring 550 platser. Det är en relativt stor uppgång från tidigare år, främst beroende på att förskolorna Hästen och Änglan Norr är nytillkomna.

Lokalförändringar enskilt driven förskola eller fristående skola

Det är sannolikt att fler verksamheter kommer att etableras under planperioden. Exakt var är dock inte möjligt att förutsäga. Då enskilda aktörer inte har någon skyldighet att rapportera in planerade behov och utveckling av det befintliga beståndet till stadsdelen är det svårt att förutsäga det kommande behovet. En utveckling som kan skönjas är att det i stadsutvecklingsområden är svårare för mindre aktörer att driva verksamhet då hyresnivåerna ofta blir för höga för lönsamhet. Den här utvecklingen kan komma att fortsätta i stadsutvecklingsprojekten i Bromsten och Bromstensgluggen varför stadsdelen måste planera för att täcka in behovet av förskolelokaler inom den kommunala verksamheten. Möjlighet för enskilda förskolor att etableras i Bromstensstaden finns och dialoger förs med

exploateringskontoret. Stadsdelsförvaltningen har dock i nuläget inga bekräftade uppgifter på planerade nyetableringar inom stadsdelsområdet.

Om enskilda aktörer väljer att etablera sin verksamhet påverkar detta den kommunala förskoleplaneringen. Således arbetar stadsdelsförvaltningen aktivt för att inte ha överkapacitet inom lokalerna samtidigt som antalet barn kan variera kraftigt under ett enskilt år.

1.7 Övrig information

1.7.1 Särskild redovisning av vissa lokalprojekt

Under denna rubrik skall redovisas projekt där kommunstyrelsens ekonomiutskott krävt särskild uppföljning. Inga sådana projekt föreligger för Spånga-Tenstas räkning.